

RIIGIPROKURATUURI SOOVITUSED
MAKSUKURITEGUDE
KRIMINAALMENETLUSTE LÄBIVIIMISEKS

I Alusmaterjal ja selle valik

1. Valiku tegemisel maksukriminaalasjast ülevaate saamiseks võeti igast piirkonnast üks kriminaalasi põhimõttel, et see erineks menetlusliku lahendi mõttes teiste piirkondade omast (üldmenetlus, kokkuleppemenetlus, osaliselt üldmenetlus, osaliselt kokkuleppemenetlus, otstarbekuse kaalutlusel menetluse lõpetamine kohtus), oleks erinev materjali mahukuse ja tõendamiseseme asjaolude kontekstis ning kuriteosündmuse uurimiseks kasutatud meetodid on ka hetkel kasutusel.

Sellistele kriteeriumitele vastas Põhja Ringkonnaprokuratuurist kriminaalasi nr 13930000051, milles oli kohtueelses menetluses kokku 11 kahtlustatavat, kellest 2 suhtes lõpetati menetlus kuriteokoosseisu puudumise tõttu, 3 suhtes otstarbekuse kaalutlustel ja 6 isikut tunnistati kokkuleppemenetluses süüdi maksukuriteo toimepanemises. Selles kriminaalasjas esitati Põhja Ringkonnaprokuratuurile asja materjalid süstematiseerituna 10 põhitoimiku ja 11 abitoimiku vormis, millele lisandusid asitõendite kaustad. Kriminaalmenetluse käigus avaldasid kahtlustatavad soovi asja lahendamiseks kokkuleppemenetluses, mistõttu vormistati kooskõlastatult prokuröriga kriminaalasjas tõendeid üksnes valikuliselt.

Lõuna Ringkonnaprokuratuuri menetluses olnud maksukriminaalasjadest langes valik kriminaalasjale nr 12930000374, milles oli kokku 6 kahtlustatavat, kelle suhtes oli prokurör koostanud süüdistusakti üldmenetluses. Kohtumenetluse käigus sõlmiti 4 süüdistatavaga maksukuriteo toimepanemises kokkulepped ja 2 isiku suhtes langetas kohus otsuse üldmenetluses. Selles kriminaalasjas esitati asja materjalid Lõuna Ringkonnaprokuratuurile süstematiseerituna 6 põhitoimiku, 2 abitoimiku ja asitõendite näol.

Lääne Ringkonnaprokuratuuri menetluses olnud maksukriminaalasjadest langes valik kriminaalasjale nr 11930000395, milles oli kokku 6 kahtlustatavat, kelle suhtes oli prokurör koostanud süüdistusakti üldmenetluses, kohtumenetluse käigus esitas ta taotluse menetluse lõpetamiseks KrMS § 202 ja § 203 alusel. Süüdistatavad olid enne prokuröri taotlust sõlminud MTA-ga kokkuleppe maksunõude tasumise osas. Selles kriminaalasjas esitati asja materjalid Lääne Ringkonnaprokuratuurile 3 köites, lisana asitõendite kaust.

Viru Ringkonnaprokuratuuri menetluses olnud maksukriminaalasjades langes valik kriminaalasjale nr 14930000017, milles oli kokku 23 kahtlustatavat, kellest 11 isikuga sõlmiti maksukuriteo toimepanemises kokkulepped, 3 isiku osas on kohtuotsus tulemas üldmenetluses ja 9 isiku suhtes on menetlusotsus seni vastu võtmata. Selles kriminaalasjas esitati Viru Ringkonnaprokuratuurile asja materjalid 26 köites süstematiseerimata põhi- ja abitoimikuks ning lisati ka asitõendid.

2. Saamaks ülevaadet MTA UO talituste menetluses olnud/olevatest maksukriminaalasjadest tutvuti kõigi valitud kriminaalasjade materjalidega ja vesteldi võimalusel neid menetlenud uurija ja prokuröriga. Nende intervjuude käigus kirjeldati uurija ja prokuröri poolt mitte ainult konkreetse menetlusega seonduvat, vaid esitati küsimusi ka maksuasjades piirkondliku töö korralduse ja menetluste eripärade kohta nii materjalide vormistuslikust kui ka varade sissenõudmise võimaluste vaatenurgast.

Sellisel vesteldi MTA UO Põhja I talituse menetluses olnud kriminaalasja nr 13930000051 teemadel juhtivinspektor Evelin Maripuu ja selles asjas menetlust juhtinud Põhja Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör Kristiina Savtšenkova. Lisaks küsitleti maksukriminaalasjades menetluse läbiviimise üldistel teemadel MTA UO Põhja I talituse juht Terje Langi.

MTA UO Lääne talituse menetluses olnud kriminaalasja nr 12930000374 menetluse teemadel ja üldiselt Lõuna piirkonnas maksukriminaalasjade menetluste käiku, korraldust ja lahendusi puudutavalt vesteldi Lõuna Ringkonnaprokuratuuri juhtivprokurör Kaire Hännilene.

MTA UO Lääne talituse menetluses olnud kriminaalasja nr 11930000395 osas vesteldi uurijaks olnud MTA UO Lääne talituse peainspektor Silver Laasi ja menetlust juhtinud Lääne Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör Helga Adamsooga.

MTA UO Ida talituse menetluses olnud kriminaalasja nr 14930000017 osas küsitleti menetluse läbiviimise ja vormistamise teemadel vaneminspektor Eve Velbaumi ja Viru Ringkonnaprokuratuuri ringkonnaprokurör Rita Hlebnikovat.

Peale kõigi materjalidega tutvumist ja vestlusi asjade menetlejatega intervjuueeriti MTA UO juhti Rain Kuusi.

3. Lisaks eeltoodule tutvuti 14.-15.12.2010 ja 02.-03.12.2013 Jänedal toimunud MTA UO, Eesti prokuratuuri erinevate maksukriminaalmenetlustega kokkupuutuvate prokuröride, Kriminaaltulubüroo ja Rahapesuandmebüroo vaheliste kohtumiste protokollidega („Maksuseminari“ ja „MTA, prokuratuuri ja PPA esindajate koostöökohtumine maksukuritegude ratsionaalse ja efektiivse menetluse tagamiseks“), samuti 17.11.2014 ja 09.10.2015 Põhja Ringkonnaprokuratuuri ja MTA UO ühisseminaril prokuratuuri poolt esitatud ettekannetega.

Kõikide nende seminaride ja koostöökohtumiste käigus on olnud muuhulgas arutluse all maksukriminaalasjades või siis sarnase mahu ja keerukusega majanduskriminaalasjades menetlustoimingute teostamine ja kogutud materjali optimaalsem ja efektiivsem käitlemine (tõendid maksukriminaalasjades: maksuarvestus, ülekuulamine, vaatlusprotokollid, jälitustoiminguga kogutud tõendid, asitõendid, samuti kriminaaltulu määramine ning selle arestimine, vahistamine). Lisaks on ka prokuratuuri poolt antud ülevaateid kriminaalmenetluslike üldpõhimõtete osas (nt tõendamiskoormus, mõistlik menetlusaeg, tõde vs tõendamine), käsitletud menetlusökonomilisi võimalusi (nt kahtlustatavate ringi määramine, sisutühjade toimingute tegemine, toimiku materjalide süstematiseerimine jne) või näidatud üksikasjalikult menetlustoimingute või nende kohta protokollide vormistamisel avastatud puudusi.

II Kokkuvõte

1. Kogutud andmete alusel võib märkida, et maksukriminaalasjade menetluste läbiviimisel on MTA UO-s olemas teadmised ja oskused tõendite kogumise ja vormistamise kontekstis, kuid need teadmised jagunevad töötajate vahel ebaühtlaselt, mille tõttu esineb piirkonniti erinevat ja vahel ka puudulikku menetluspraktikat. Seda on soodustanud ka asjaolu, et prokuratuuri poolt pole antud ühetaolisi vastuseid konkreetsete menetluslahenduste kohta (nt läbiotsimisel dokumentide äravõtmisel nõue neid üksikasjalikult protokollis kajastada või võtta dokumentide pakett ära kinnitades nad omavahel turvatõkendiga; vaadelda dokumente viisil, et kõik oleksid protokollis kajastatud või näidata vaatlusprotokollis üksnes olulist, tähistades ebaolulise materjali ka lehekülje numbritega; kokkuleppemenetluse juhtudel kohtueelses menetluses katkestada tõendite vormistamine või mitte; toimiku süstematiseerimine põhi- ja abitoimikuks jne). Prokuröridega vestluste tulemusena võib väita, et ühetaolisi menetluslahendeid maksukriminaalasjades pole võimalik olnud leida põhjusel, et siiani on prokurörid maksukriminaalasjades kogutavate tõendite osas nõudmiste esitamisel tuginenud suuresti kohtupraktikast järelduvale, isiklikule kogemusele või kolleegidega suhtlemisel kuuldule. Seega on ainus viis menetluspraktika ühtlustamiseks teadmiste ja kogemuste jagamine ning vajadusel tõendite kogumiseks ja vormistamiseks uurimisasutusele koos tööülesande andmisega selgituste andmine.

Valmisolek maksukriminaalasjades koostööks nii prokuratuuri kui ka uurimisasutuse poolelt on olemas ja oodatud. Seda näitavad ka uurimisasutuse initsiatiivil korraldatud ühisseminaride teemade ring ja osavõtjate diskussioonid. Mida väiksem on piirkond, kus maksukriminaalaja menetletakse, seda paindlikum ja kiirem on asjade menetlemisel kerkinud küsimuste lahendamine prokuratuuri ja uurimisasutuse vahel.

Ühe prokuröri liigne hõivatus maksukriminaalasjadega kohtumenetluses ei ole enam takistuseks UO-ga eeluurimise staadiumis oleva menetluse osas nõu saamisel. Piirkonniti on leitud võimalus määrata juurde prokuröre maksukriminaalasjadega tegelema ja/või on tööjaotust korraldatud viisil, et ühele prokurörile ei antaks menetlusse korraga mitut mahukat maksukriminaalaja. Selline töökorralduslik lahend on vähendanud positiivselt tööpinget nii uurimisasutuse töötajate kui ka prokuröride jaoks.

2. Menetluse raskuspunktide osas, millised puudutavad suure hulga materjalide käitlemist, on MTA UO kasutusel nõ abitööjõud, kellele tööülesannete andmisel peab eelnevalt olema menetlejal ja ka prokuröril ettekujutus, kuidas vajalik materjal peab olema vormistatud, mistõttu peavad prokurörid küsimuste esitamisel leidma aja vastuste andmiseks. Käesolevas töös esitatakse soovitusel (esitatakse ka näiteid) MTA UO-le tõendite vormistamiseks viisil, milliste osas ei saa tekkida tõsiseltvõetavaid vaidlusi uurimisasutuse ja prokuratuuri vahel ning millega ka ühtlustub maksukriminaalasjades materjalide käitlemise praktika.

3. Varade arestimise kontekstis tuleb märkida, et maksukriminaalasjades on see küsimus samavõrd oluline, kui seda on kuriteo toimepannud isikute süü tõendamine. Seda teemat mõistavad kõikide piirkondade prokurörid ühetaoliselt uurimisasutuse töötajatega. Viimaste poolt on kahtlustatavate kinnipidamise eel kas iseseisvalt või siis kriminaaltulubüroo kaasabil kokku pandud tõendite pakett, milles on ära näidatud kriminaaltuluna käsitletavad tulevaste

kahtlustatavate varad, mille suhtes kohtult arestimist taotleda. MTA UO talitustes on 2015 kevadest tööl kriminaaltulu uurijad, kelle ülesandeks on talituse menetluses olevates kriminaalasjades kahtlustatavate ja kolmandate isikute varade välja selgitamine ning selles osas tõendite kogumine, millest moodustub ettepanek konkreetsete varade arestimise kohaldamiseks. Prokurörid omalt poolt on ettevalmistustöö ehk varade arestimise taotluse teksti koos vajalike tõenditega kokku pannud kahtlustatavate kinnipidamise hetkeks ja esitavad vastava taotluse kohtule samal päeval. Lisaks praktiseerivad prokurörid maksukriminaalasjade KrMS § 142 lg 3 kohaselt edasilükkamatul juhul varade arestimist, s.t enne kahtlustatavate kinnipidamisi nendele ja nendega seotud kolmandatele isikutele kuuluvate ning kriminaaltuluna käsitletavate varade (nt kinnistute ja pangakontodel olevate rahaliste vahendite) arestimist.

Maksukriminaalasjades on raskendatud varade arestimine konfiskeerimise tagamiseks laekumata maksunõude osas (Riigikohtu lahend 15.06.2015 nr 3-1-1-21-15), millest tulenevate võimalike varade omandiõiguse muutmise vältimise huvides kahtlustatavate kinnipidamise järel viiakse paralleelselt maksukriminaalajaga läbi ka maksumenetlus. Selline menetluslik asjaajamine on kokku lepitud MTA UO ja kontrolliosakonna vahel. Maksumenetluse raames kohaldatakse maksunõude subjekti varade suhtes arestimist ja kindlustatakse selliselt vähemalt osade varade säilimine maksunõude tõendatuks lugemise järel (kohtuotsuse jõustumise järel).

4. Erinevate seminaride materjalide põhjal võib täheldada, et maksukriminaalasjadega tegelevate prokuröride ja uurimisasutuse poolt on peetud vajalikuks ikka ja jälle uuendada maksukriminaalasjade tõendamise, tõendite vormistamise, asitõendite käitlemise ja varade arestimise ning konfiskeerimise teemasid. Nendesse aruteludesse on kaasatud lisaks maksukriminaalasjadega otseselt tegelevate menetlejate ka Riigiprokuratuuri esindajaid ja kriminaaltulu uurijaid. Kuivõrd ühed ja samad küsimused on teatud ajavahemike järel taas päevakorral, on Riigiprokuratuuri poolt menetluse käiku ja tõendite vormistamist puudutav ühtne seisukoht juhendumiseks vajalik ja oluline.

III Soovitusi maksukuritegudes läbiviidud kriminaalmenetlustes tõendamiseks vajalike materjalide optimaalseimaks kogumiseks, samuti kriminaaltulu riigile tagasimaksmise kohustuse vältimatuse põhimõtte tagamiseks

Toimiku süstematiseerimine

1. Maksukriminaalasjades, nagu ka muudes kriminaalasjades, peavad prokuratuurile esitatavad materjalid olema süstematiseeritud vajaduspõhiselt kriminaaltoimikuks ja abimaterjaliks (*edaspidi* põhitoimik ja abitoimik). Põhitoimik omakorda peab olema oma sisult süstematiseeritud, varustatud sisukordadega ja kajastama abitoimiku olemasolu. Sisukorrad koostatakse Justiitsministri määruses nr 39 „Nõuded kriminaaltoimikule ja kaitseakti näidisvormi kehtestamine” (RTL 2008, 66, 934) märgitud tingimustel, kus loetletakse üle toimikus olevad dokumendid koos nende leheküljenumbritega ja lisatakse märkuste lahter. Abitoimik süstematiseeritakse ja varustatakse sisukorraga vaid prokuröri vastava korralduse alusel. Abitoimikusse kantakse menetluse käigus kogutud materjal, millega puudub võimalus tõendada kahtlustuses märgitud asjaolusid. Põhi- ja abitoimikule lisandub vajadusel asitõendite kaust.

2. Toimiku materjalide süstematiseerimine toimub menetluse käigus jooksvalt, võimaldades koondada kokku üheliigilised, isiku- ja/või teemapõhised tõendid (nt deklaratsioonid, äriregistri väljavõtted või muud isikuandmete väljatrüki, MTA-ga suhtlemist puudutav materjal, pangapäringud, -vastused, läbiotsimised, asitõendite vaatlusprotokollid, õigusabitaotluste vastused, jälitusprotokollid, tunnistajate ja kahtlustatavate ülekuulamised). (vt Lisa 1)

Jälitusmenetlus ja selle tulemusena koostatav protokoll

3. Jälitusmenetluse alustamise järgselt tehakse jooksvalt valik, milline osa saadud materjalist on oluline, milline mitte. Valiku teeb uurimisasutus. Jälitusinformatsiooniga on jooksvalt kursis ka prokurör, kes võimalusel tutvub kas alg- või valitud materjaliga uurimisasutuses.

4. Jälitustoimingu protokoll (eelkõige kõnede kajastust puudutav osa) koostamine ei saa toimuda peale jälitusmenetluse lõpetamist, vaid selle sisu ja ka osalised lahtikirjutused peavad olema valmis kahtlustatavate kinnipidamise ajaks. Täiendav ajakulu jälitustoimingu protokoll koostamisele saab tekkida seoses tõlkimisvajadusega.

5. Jälitusprotokoll kantakse kõik olulised kõned või kohtumised sõltumata nende hulgast. Võimalik on koostada mitut jälitustoimingut hõlmav üks jälitustoimingu protokoll (nt varjatud jälgimine koos salajase pealtkuulamise tulemusega).

6. Kahtlustatavate kinnipidamise eel ehk ka jälitusmenetluse lõpuks peab uurimisasutus ja prokuratuur kujundama ühise seisukoha, millised saavad olema kahtlustuse raamid (kuriteo periood, kuriteoskeemis osalevate füüsiliste ja juriidiliste isikute ring) ja seeläbi milliste asjaolude kohta kirjalikke ja isikulisi tõendeid nõ avaliku menetlusperioodi jooksul koguma hakatakse.

Varade arestimine

7. Kahtlustatavate kinnipidamise eel peab olema prokuratuurile esitatud kahtlustatavate ja nendega seotud kolmandate isikute varade ülevaade, milliseid antud asjas saab käsitleda kriminaaltuluna ja milliste osas saab prokurör sõltuvalt menetluse vajadustest koostada ise edasilükkamatul juhul vara arestimise määruse või taotleda kohtult enne kahtlustatavate kinnipidamist (nagu on nt kokkulepitud Harju Maakohtu kohtunikega) või taotleda vahetult peale kahtlustuse esitamist kohtult varade arestimist. Läbiotsimiste käigus äravõetud varade (esemed ja rahasummad) arestimist toimetatakse menetluse käigus jooksvalt hiljemalt 6-kuulise ajaperioodi jooksul.

8. Koos varade arestimise ettepanekuga esitatakse prokurörile andmed samade isikute suhtes maksumenetluse raames kavandatavate meetmete kohta (nt varade arestimise kohta).

9. Kriminaalmenetluse raames kajastatakse varade arestimistoimingud varade arestimise protokolliga. Võimalusel arestitavaid objekte pildistatakse.

Vahistamine

10. Kahtlustatavate suhtes tõkendi – vahistamine - kohaldamiseks esitatakse prokuratuurile vajalikud andmed vähemalt 1 kuu enne kinnipidamise korraldamist, täiendavad andmed tõkendi põhjendamiseks laekuvad edasise menetluse käigus (jälitustegevusest, läbiotsimistelt jne). Lühemad või pikemad tähtajad taotluste ettevalmistamiseks ja esitamiseks kohtule kehtestatakse kokkuleppel prokuröriga.

Läbiotsimine ja selle protokoll

11. Kavandatavate läbiotsimiste osas esitatakse prokuratuurile vajalikud andmed vähemalt 1 kuu enne läbiotsimise teostamist. Lühemad või pikemad tähtajad taotluste ettevalmistamiseks ja esitamiseks kohtule kehtestatakse kokkuleppel prokuröriga.

12. Läbiotsimise käigus otsitakse ja võetakse ära üksnes see materjal, mille osas on kohtu poolt läbiotsimise määruks luba antud (vt Lisas 2 näidet prokuröri määruks läbiotsimisel lubatud esemete, dokumentide äravõtmise kajastuse kohta).

13. Läbiotsimise protokollis tuleb ära näidata äravõetud esemed nende identifitseeritavate tunnuste kaudu, samuti nende pakendamise fakt ja kasutusele võetud turvakleebise number. (vt Lisa 3)

14. Läbiotsimise protokollis ei pea üles loetlema äravõetud dokumente üksikshaaval, vaid need tuleb koguda kokku ja sulgeda identifitseerimistunnustega turvatõkendiga (*edaspidi* turvatõkend). Kui läbiotsimisel võetakse ära arvuliselt dokumente alla 20, siis tuleb neid ka protokollis arusaadaval moel kirjeldada (nt OÜ X arve OÜ-le Y 14.10.2015 nr 11110). (vt Lisa 3)

Asitõendite vaatlus ja selle protokoll

15. Esemeliste asitõendite vaatlus vormistatakse protokolliliselt üksnes juhul, kui need sisaldavad kriminaalasjas tõendamisele kuuluvate faktide kohta olemasolevate tõenditega võrreldes lisateavet (nt arvuti kõvaketta koopia kopeerimine ja seejärel selle sisu vaatlemine).

Näiteks puudub vajadus telefoni vaatluseks või kõneeristuste protokoll koostamiseks, kui neis tuvastatud isikute vaheline suhtlus on kriminaalasjas tõendatud jälitustoimingu protokollis kajastuvaga. Kui kõneeristus või telefoni vaatlus sisaldavad kriminaalasja mõttes olulist fakti, siis koostatakse vaatlusprotokoll üksnes selle fakti kajastamiseks. (vt Lisa 4)

16. Dokumentaalsete asitõendite vaatlusprotokollis peab olema ära näidatud, millise turvatõkendiga kinnitatud dokumente vaatlama hakatakse, kui palju on selle turvatõkendiga kinnitatud dokumente kokku ja millised numbrid on neile antud. Soovitavalt võiks menetleja kasutada dokumente üle lugedes templit, millega saaks dokumendile üheaegselt anda numbri, turvatõkendi numbri, vaatlaja andmed ja vaatluse kuupäeva. Protokollis tuleb vaadelda numbri alusel üksnes asjas tähendust omavaid dokumente viisil, et dokument on kirjelduse alusel leitav asitõendite kaustast (vt Lisas 5 asitõendi vaatlusprotokolle dokumentide kajastuse osas). Olulistest dokumentaalsetest tõenditest koostatakse vajadusel asitõendite kaust ja/või lisatakse originaalid/koopiad vaatlusprotokollile. Ebaoluliseks osutunud, küll aga nummerdatud/tembeldatud, dokumendid tuleb tagastada.

Pangapäringud ja selle tulemuse vaatlus

17. Toimiku materjalide hulgas peavad olema pangale tehtud järelepärimised ja nende vastused ajalisel järjestuses.

18. Pangalt saadud pangakontode andmeid kajastatakse toimikus vaatlusprotokollis vahendusel. Selles võib koos kajastada mitme ettevõtte tehinguid, et ära näidata üheaegselt tehingute fakt ja nende tegemise kaudu rahade liikumise skeem. Pangakontode väljavõtted jäävad salvestisena kriminaalasja materjalide juurde. Salvestisel peavad olema pangakontode väljavõtete osad ajalisel järjestuses, puudub vajadus osaliste väljavõtete asemel küsida materjalide juurde ühtset pangakonto väljavõtet. Pangakontode andmed, millised lõplikku kahtlustust ei puuduta, paigutatakse koos päringute ja vastustega abitoimikusse.

Pearaamatu vaatlus

19. Maksukriminaalasja materjalide juurde võetud pearaamatu väljatrükke kajastatakse toimikus vaatlusprotokollis vahendusel. Pearaamatu väljatrüki jäävad salvestisena kriminaalasja materjalide juurde. Ebaoluliseks osutunud pearaamatu väljatrükk paigutatakse abitoimikusse.

Maksuarvestus

20. Kui maksukriminaalasjas on teostatud maksuarvestus, siis pannakse selle lõplik variant põhitoimikusse. Menetluse käigus koostatud eelnevad variandid paigutatakse abitoimikusse.

Tõlkimine

21. Maksukriminaalasjas, nagu ka teistes kriminaalasjades, kajastatakse üksnes eestikeelseid või eesti keelde tõlgitud tõendeid. Tõlkimisele kuulub ainult asjas tähendust omav materjal (nt osa õigusabitaotluste vahendusel saadud materjalist), millise valiku tegemisse kaasatakse vajadusel tõlk. Ebavajalikuks osutuv tõlkimata materjal paigutatakse abitoimikusse.

22. Tõlkimisele kuuluvad kõik blanketsed võõrkeelsed dokumendid, kui nende sisu on erinev. Kui sisu on sama, siis tõlgitakse üksnes üks blankett.

Äravõetud esemete/asitõendite tagastamine

23. Kohtueelse menetluse lõpus peab menetleja korraldama kõikide kriminaalasjas tähendust mitteomavate materjalide tagastamise. Kriminaalasja materjalide juurde jäävad üksnes vaadeldud/arestitud esemed ja dokumendid. Asitõendite üleandmise-vastuvõtmise aktid paigutatakse abitoimikusse.

Kohtueelse menetluse kokkuvõte

24. Maksukriminaalasjas, nagu igas teises, koostatakse kohtueelse menetluse kokkuvõtte KrMS § 222 lg 1 kohaselt vaid prokuröri vastava korralduse alusel.

Menetluse erinevad lahendamise vormid

25. Lähtuvalt kohtueelsel menetlusel laekunud kahtlustatava(te) taotlusest lahendada kriminaalmenetlus kokkuleppemenetluse vormis, võib prokurör anda menetlejale korralduse katkestada üldine tõendite kogumine ja vormistamine ning nõuda üksnes selliste tõendite vormistamist, millised kajastavad otseselt kahtlustuses märgitud fakte (sellised tõendid võivad olla nt jälitustoimingu protokoll, asitõendite vaatlusprotokoll, ülekuulamise protokollid jne). Kokkuleppemenetlusest loobumise korral peab menetleja olema valmis tõendite kogumise ja vormistamisega jätkama tavalises korras.

26. Kokkuleppemenetlusega sarnasel moel võib tõendite kogumise ja vormistamise katkestada juhul, kui kriminaalasjas saavutatakse kokkulepe menetluse lõpetamiseks otstarbekuse kaalutlusel või karistuse ebaotstarbekuse tõttu (vastavalt KrMS § 202 ja § 203). Kask-, lühi- ja üldmenetluse vormis lahendatavates kriminaalasjades sarnasel moel menetluse aja ja materjali optimeerimine võib olla raskendatud.

Koostas: riigiprokurör Kadri Väling